

Margriet Brandsma
Het mirakel Merkel. Hoe het
meisje van Kohl de machtig-
ste vrouw ter wereld werd

(Uitgeverij Conserve: Schoorl, 2012),
192 blz., € 19,99

Iedere dag staat er wel een artikel in de krant over de eurocrisis, de in financiële moeilijkheden verkerende Zuid-Europese landen en de visie van het financieel daadkrachtige Duitsland op de gang van zaken. *Bundeskansler* Angela Merkel ontpopt zich steeds meer als de informele leider van de Europese Unie. Alleen al daarom is het interessant het zeer leesbare boekje van Margriet Brandsma over het leven van Merkel eens door te nemen. Brandsma beschrijft een aantal grappige wetenswaardigheden, zoals de politieke tegenstanders die het 'meisje Merkel' keer op keer niet goed inschatten en waar

zij vervolgens korte metten mee maakte. Of Angela's desinteresse voor haar uiterlijk, tot wanhoop van haar adviseurs.

Angela Dorethea Kasner (Kasi) werd in 1954 geboren in de voormalige DDR als dochter van een 'rode' dominee; een achtergrond die haar latere keuze voor de CDU zou kunnen verklaren. Het is maar een kleine stap van een kerk vol parochianen naar een zaal vol politieke aanhangers. Religie was in het communistische Oost-Duitsland een beladen begrip en predikanten werden door het toenmalig bewind met argusogen gevolgd. In een dergelijke omgeving leerde de jonge 'Kasi' om haar mond te houden, anders zou bijvoorbeeld een studie aan de universiteit er later niet inzitten. In de politieke arena enkele decennia later zou deze zwijgzaamheid haar overigens nog goed van pas komen. Kasner viel in de DDR niet op door haar politieke gedrevenheid maar studeerde keurig natuurkunde (het vak waar ze de meeste moeite mee had) in Leipzig en promoveerde in 1986 in Berlijn aan het Centraal Instituut voor Natuurkundige Chemie van de Academie der Wetenschappen. Wetenschappelijk gezien liep de DDR tien tot vijftien jaar achter op het Westen, zodat er geen sprake kon zijn van een belanghebbend onderzoek. Merkel volgde - omdat er aan haar ideologische overtuiging werd getwijfeld - daarna verplicht nog eens drie leergangen marxistisch-leninistische ideologieën. Daarna volgde eind 1989 de Wende en veranderde het hele leven in de DDR. Opmerkelijk was dat Merkel - toen de Muur viel - niet ongerust was over haar toekomst of haar baan, maar dat ze uit gesprekken met anderen destilleerde dat de Duitse hereniging snel zou volgen. Ze trok hieruit haar conclusies en besloot dat ze niet langer wetenschappelijk werk wilde blijven

doen, maar ging proberen om in de Bondsdag te komen. Angela ging vervolgens systematisch partijbijeenkomsten af om uiteindelijk lid te worden van de net opgerichte DA (Demokratischer Aufbruch) waar ze persvoorlichtster werd. Deze gedegen aanpak bleek exemplarisch voor Merkel: het consulteren van verschillende partijen of tegenwoordig zelfs van landen en daaruit conclusies trekken voor haar beleid. Dat doet ze niet door bepaalde slogans of doelstellingen te roepen en aandacht te trekken, maar door stapje voor stapje te handelen. Als ze echter ziet dat het door haar gestelde doel onhaalbaar is, kan ze razendsnel omschakelen en van de ene dag op de andere een tegengesteld standpunt innemen. In navolging van Bismarck lijkt ze een echte *Realpolitiker* te zijn die graag de touwtjes in eigen handen houdt. Maar daar is niets mis mee, zegt ze zelf. Macht komt van *machen*, van iets kunnen doen. 'Het tegendeel van macht is machteloosheid. Wat heb ik aan een goed idee als ik het niet kan doorzetten, niet kan uitvoeren?' De tijd zal leren wat haar beleid voor Europa heeft betekend.

Joke Noordstrand

